

має стати основою для роботи над наступними бюджетними постановами та стабілізувати їхню фінансову політику. Довгостроковий фінансовий прогноз поділив долю бюджету, орієнтованого на результати, — замість того, щоб бути одним із основних інструментів раціонального фінансового менеджменту, він став суто формальною структурою. У більшості органів місцевого самоврядування роль довгострокового фінансового прогнозу на сьогодні полягає насамперед у наданні регіональним рахункам підстав для визнання правильними планів органів місцевого самоврядування щодо заборгованості та її погашення. Таке ставлення до багаторічного планування, очевидно, шкодить фінансам місцевого самоврядування. «Цифровізація не обмежується виключним використанням технологій; вона характеризується зміною культури, інтегрованої в усі сфери роботи, та трансформацією в управлінні різними командами.

Таким чином, мінімізації витрат (цифровізація документів, що призводить до загальної оптимізації процесу), децентралізація виробництва, підвищення ефективності та продуктивності, швидке, ефективніше прийняття рішень у реальному часі, підвищення рівня екологічності, виробництво сталих продуктів, скорочення часу та витрат на розробку продукції, підвищення якості продукції та швидка реакція на зміну кон'юнктури ринку, диверсифікація виробництва зростаючої кількості виробів на численних виробничих майданчиках — не єдині переваги цифровізації»[1].

Управління фінансами виступає одним із найважливіших інструментів підтримки стабільності та працездатності системи. Управління фінансами об'єднаних територіальних громад – це комплекс заходів, націлених на збільшення фінансових результатів і ефективності системи господарювання [2].

Список використаних джерел:

1. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://razumkov.org.ua>
2. Топузов Д.І. Теоретичні засади управління фінансами об'єднаних територіальних громад. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Том 32 (71) № 1 2021. С. 74.
3. Щур Р.І. Фінанси об'єднаних територіальних громад: концептуальні засади теорії і практики. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/18386/Автореферат%20ЩурР.І.%20>

*Куренін В.М., к.е.н., доцент
кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет*

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ПІД ЧАС ВОЕННОГО СТАНУ: ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Не зважаючи на обстріли і бомбардування, важливо зробити усе важливе для підтримки економіки нашої Держави, а це можна зробити лише зберігши бізнес, який працює в Україні задля збереження України. Війна в Україні зумовила суттєві тимчасові зміни [1, с. 158].

Більша частина бізнесу була фактично паралізована у зв'язку з оголошенням на території України воєнного стану та початку активної фази бойових дій [2, с. 23]. Виникли непередбачені та нестандартні обставини, починаючи від морального та психологічного шоку до економічного спаду ділової активності та неможливості здійснення діяльності підприємствами, які знаходяться на території проведення бойових дій.

В умовах воєнного стану без економічної активності неможливе повноцінне функціонування держави. У такі непрості часи, надзвичайно важливі для суспільства, державі потрібен потужний економічний фронт. Саме з цією метою держава почала активно запроваджувати комплексні зміни до законодавства та державних програм, спрямованих на підтримку української економіки [3, с. 336].

Єдиним можливим способом підтримки бізнесу повинна бути тотальна дерегуляція, лібералізація та посилення державної підтримки. Однією з умов лібералізація та посилення державної підтримки є скасування вимог щодо отримання ліцензій та дозволів на більшість видів діяльності.

Постанова № 314 від 18 березня 2022 року Кабміна та інші нормативно-правові акти визначили декларативний принцип набуття права на провадження господарської діяльності без необхідності отримання документів дозвільного характеру, ліцензій. В умовах правового режиму воєнного стану дерегуляція забезпечить безперервне функціонування діяльності суб'єктів господарювання, сприятливі умови для ведення бізнесу в Україні, замість близько 600 різних видів ліцензій та дозволів, чинними залишаються лише близько 50. Це безумовно дасть значний поштовх у розвитку економіки та підприємницької діяльності [4, с. 167] в умовах воєнного стану, дозволить зберегти економічну стійкість країни.

Лібералізація трудових відносин під час дії воєнного стану необхідна, внесені до Трудового кодексу зміни націлені на спрощення трудових відносин між роботодавцем та працюючими на підприємстві. Серед основних новацій: можливість збільшення робочого часу з 40 до 60 годин на тиждень та зменшення обов'язкового вихідного дня до одного, можливість призупинення дії трудового договору. Спрощена система звільнення та скорочення працівників у зоні проведення активних бойових дій та звільнення від відповідальності за порушення строків виплати заробітної плати за умови, якщо роботодавець доведе, що така затримка пов'язана з веденням активних бойових дій або викликана іншими вагомими причинами.

Важливе скасування перевірок та відсутність санкцій за несвоєчасне подання звітності. Закон передбачає скасування податкових перевірок на час дії воєнного стану за винятком фактичних перевірок, зокрема щодо можливості

сплати картками. Ця позиція корелюється позицією Національного Банку про необхідність проведення безготівкових операцій у нинішніх умовах для підтримки економіки України.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 303 від 13 березня 2022 року на час дії воєнного стану припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду та державного ринкового контролю. Але питання державного нагляду (контролю) щодо запобігання неконтрольованого зростання цін на товари, що мають істотну соціальну значущість остаються без змін, тобто під жорстким контролем держави.

Суттєві послаблення відбулися у сфері податкової звітності та сплати податків. Платники податків мають право подавати податкову звітність протягом 90 календарних днів після скасування правового режиму воєнного стану, відповідальність за несвоєчасне подання звітності у цей період не застосовується. Важлива підтримка аграріїв та проведення робіт на відкритому ґрунті та планової посівної кампанії. Висока вартість пального одна з причин, яка суттєво впливає в тому числі на можливість аграріїв ефективно провести необхідні роботи.

Розуміючи нагальність даної проблеми, були внесені відповідні зміни до законодавства, направлені на зменшення ціни пального та попередження його потенційного дефіциту, зокрема: дозволено реалізовувати та використовувати бензин та дизпаливо, що відповідає екологічному стандарту Євро 2 та Євро 3; для бензину, інших нафтопродуктів, важких дистилатів, скрапленого газу, пропану, ізобутану, встановлюється нульова ставка акцизного податку; зменшення ставки ПДВ для реалізації пального з 20% до 7%. Було скасовано додаткові процедури із сертифікації насіння шляхом визнання іноземних сертифікатів, необхідність реєстрації сільськогосподарської техніки. Варто пам'ятати, що економіка держави з перших днів війни опинилася у стані форс-мажорних обставин. Це надало змогу бізнесу відтермінувати виконання договірних зобов'язань. Торгово-промислова палата України видала офіційний лист-підтвердження настання форс-мажорних обставин у зв'язку з початком війни.

Для ефективного реалізації цього механізму та мінімізації можливих ризиків, пов'язаних з невиконанням певних умов договору проводять аналіз умов (обов'язкова вимога), визначених в договорах з відповідними контрагентами, а також підготувати доказовий пакет документів, який буде підтверджувати причинно-наслідковий зв'язок між обставинами та неможливістю виконання умов договору.

Таким чином, тотальна дерегуляція бізнесу та запровадження податкових пільг - єдиний шлях для ефективного функціонування економіки в умовах воєнного стану, прийняті зміни демонструють свою ефективність, однак це лише початок боротьби на економічному фронті на шляху до неминучої перемоги.

Список використаних джерел:

1. Курепін В. М. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021, С. 156-158.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9296>.

2. Костюк А. С. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-24.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11726>.

3. Курепін В. М., Блащук В. В. Вдосконалення правового регулювання трудових відносин в Україні: суспільні та приватні інтереси // Економіко-правові дискусії : матеріали III міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців, м. Кропивницький, 30 квітня 2022 р. Кропивницький : ЛА НАУ, 2022. С. 335-338.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11712>.

4. Іваненко В.С. Інструментальні методи конкурентного аналізу підприємств аграрного профілю // Проблеми та перспективи розвитку економіки України: погляд молоді : матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції, Черкаси : ЧДБК, 2022. С. 167-170.

Мартинова О.Р.

здобувач вищої освіти

ОПП «Міжнародний бізнес»,

Науковий керівник: **Вонберг Т. В.**, к.е.н.

доцент, доцент кафедри соціоекономіки

та управління персоналом

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана», м.Київ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Зараз дуже гостро стоїть питання того, як же правильно адаптувати персонал та скерувати його на ефективну роботу в тяжкі часи воєнного стану. Важливо знайти правильний шлях взаємодії, аби успішно досягти цілей компанії попри різні несприятливі фактори нашої буденності.

На нашу думку, пріоритетом є регулярна комунікація з підлеглими, адже моральна стійкість людей нині дуже хитка. Важливо, аби атмосфера в компанії/на підприємстві була такою, аби кожен підтримував один одного, бо хороший психологічний стан є одним з найголовніших факторів успішної